

settedir. ~~Orhan Bey ve Tanadan sonra vefat~~
çok değerli gazetecilerimizdendir.

EBÜZZİYA, Velit [1884 - 1945] — Tanınmış ve değerli gazetecilerimizdendir. Ebüzziya Tevfik'in üçüncü oğludur. İstanbulda doğdu. Galatasaray Lisesinde okurken babasının Konyaya sürülmesi sırasında mektepten çıkarılmış ve orta tahsilini Sen Benüva Fransız Lisesinde tamamlayarak Hukuka girmiştir. 1908 Meşrutiyetinin ilanı üzerine Fransaya giderek hukuk tahsilini Pariste bitirmiş ve oradaki Siyasal İlimler Mektebinden de diploma almıştı. İstanbula döndükten sonra babasının yanında gazeteciliğe başladı. 1913 te babasının ölümü üzerine gazeteyi 1918 e kadar büyük kardeşi Talha ile birlikte çıkarmıştır. Birinci Cihan Harbi mütarekesinde İstanbul işgal edilince Velit, millet ve memleket uğrunda ateşli yazılardan dolayı Maltaya sürülmüş ve Anadolu zafetlerinden sonra memleket davası uğrunda hizmetlerinden dolayı kendisine İstiklâl Madalyası da verilmişti. Cümhuriyetin ilânından bir müddet sonra yalnız matbaasile uğraşarak gazetecilikten çekilmişti. Fakat 1940 ta kardeşinin oğlu Ziyat'la tekrar Tasviri Efkar'ı neşre başladı. Ölümünden biraz önce de "Fen ve Sanat Ansiklopedisi," adlı bir eser de çıkarmaya başlamıştı.

Velit Ebüzziya

Alışkanlıklarına bağlı ve muhafazakar bir mi-
zaçta olmakla beraber çok samimi ve istikrarlı, mil-
let ve memleket için faydalı ve fedakâr olmaya
hazır bir meslek ve memleket adamı idi.

vefat 12.7.1945

ECE BEY — On dördüncü asır başlarında ve Orhan Bey zamanında yaşamış meşhur bir Türk komutanıdır. Karesi Emiri Aelan Beyin adamlarından iken Evrenos Beyle Orhanın yanına gelmiş ve Osmanlı Emirlerinden olmuştu. Süleyman Paşa ile Anadolu'dan Rumeliye geçenler arasında Ece Beyin de adı anılır. Bolayır civarını, oradan sonra Gelibolu ile etrafını arkadaşlarıyla birlikte alan odur. Geliboluda gömülmüştür.

Evvelim Alaeddin
Meşhur adamlar
ansiklopedisi

109

settedir. Çukurova ve Tuna'dan sonra Veli de çok değerli gazetecilerimizdendir.

EBUZZIYA, Veli [1884 - 1945] — Tanınmış ve değerli gazetecilerimizdendir. Ebuzziya Tevfik'in üçüncü oğludur. İstanbulda doğdu. Galatasaray Lisesinde okurken babasının Konyaya sürülmesi sırasında mektepten çıkarılmış ve orta tahsilini Sen Benüva Fransız Lisesinde tamamlayarak Hukuka girmiştir. 1908 Meşrutiyetin ilanı üzerine Fransaya giderek hukuk tahsilini Pariste bitirmiş ve oradaki Siyasal İlimler Mektebinden de diploma almıştı. İstanbul döndükten sonra babasının yanında gazeteciliğe başladı. 1913 te babasının ölümü üzerine gazeteyi 1918 e kadar büyük kardeşi Talha ile birlikte çıkarmıştır. Birinci Cihan Harbi mütarekesinde İstanbul işgal edilince Veli, millet ve memleket uğrunda ateşli yazılardan dolayı Maltaya sürülmüş ve Anadolu zaferrinden sonra memleket davası uğrunda hizmetlerinden dolayı kendisine İstiklâl Madalyası da verilmişti. Cümhuriyetin ilanından bir müddet sonra yalnız matbaasile uğraşarak gazetecilikten çekilmişti. Fakat 1940 ta kardeşinin oğlu Ziyat'la tekrar Tasviri Efkâr'ı neşre başladı. Ölümünden biraz önce de "Fen ve Sanat Ansiklopedisi," adlı bir eser de çıkarmaya başlamıştı.

Veli Ebuzziya

Alışkanlıklarına bağlı ve muhafaza bir mi-
zaçta olmakla beraber çok samimi ve millet, mil-
let ve memleket için faydalı ve fedakâr olmaya
hazır bir meslek ve memleket adamı idi.

vefat 12.7.1945

ECE BEY — On dördüncü asır başlarında ve Orhan Bey zamanında yaşamış meşhur bir Türk komutanıdır. Karesi Emiri Aelan Beyin adamlarından iken Evrenos Beyle Orhanın yanına gelmiş ve Osmanlı Emirlerinden olmuştu. Süleyman Paşa ile Anadolu'dan Rumeliye geçenler arasında Ece Beyin de adı anılır. Bolayır civarını, oradan sonra Gelibolu ile etrafını arkadaşlarıyla birlikte alan odur. Geliboluda gömülmüştür.

Evrahim Alaeddin
Meşhur adamlar
ansiklopedisi

109

landı, bazen de haftalarca kapalı tutuldu. Balkan ve I. Dünya Savaşı'nın buhranlı günlerinde Talha Ebüzziya birkaç defa tutuklanarak örfi idare mahkemelerine sevk edildi. Mütarekenin ilânından sonra kardeşi Velid ile İstanbul'da "M.M. Grubu" diye adlandırılan Millî Mukavemet Teşkilâtı kurucuları arasında yer aldı. *Tasvir-i Efkâr*, yeraltı mukavemet teşkilâtının karargâhı olarak kullanıldı.

İstanbul'un İngilizler tarafından fiilen işgali (16 Mart 1920) üzerine, "*Tasvir-i Efkâr*" idaresinde sürdürülen yeraltı faaliyetini farkederek İngilizler, matbaayı bastı, gazete kapatıldı. Velid Ebüzziya Malta'ya sürüldü (23 Mart 1920). Talha Ebüzziya da Bekirağa Bölüğü'ne hapsedildi. Burada hastalanan Talha Ebüzziya'nın tedavi görmesine müsaade edilmedi, hastalığı son devrelerine geldiği zaman İsviçre'ye gönderilmesine müsaade edildi, ancak yakalandığı verem illetinden kurtulamayarak İsviçre'de Lugano'daki Agra sanatoryumunda vefat etti (23 Aralık 1921).

Velid Ebüzziya (1882-1945)- Ebüzziya Tevfik Bey'in küçük oğludur. Annesi de babası gibi, Koçhisar'ın Esbkeşan Hacı Hasan oğulları ailesine mensup Adviye Hanım'dır. İlk ve orta tahsilini Galatasaray Sultanisi'nde gördü, orta son sınıfta iken, babası ve aynı mektebin son sınıfında okuyan ağabeyi Talha Ebüzziya, Konya'ya sürgün edilince, istibdat idaresi, kendisini de "sürgün oğludur, mektepte kalmaz" kararıyla, hem mektep ile ilgisini kesti, hem de Bakırköy'deki evlerinde ev hapsine soktu (1900). Annesiyle başbaşa kaldığı bu evde tahsilini ikmal için, bitişiklerindeki Bakırköy Fransız Frerler Mektebi'ne, geceleri duvardan atlayarak giren ve mektebin hocalarından özel ders gören Velid Ebüzziya dört yıl sonra ev hapsi kaldırılınca, Galatasaray'ı na kabul olunmayınca, Bakırköy Saint Benoît Mektebi'ni bitirmeye mecbur kaldı. Yüksek tahsilini, İstanbul Hukuk Mektebi'nde, tamamladı. Meşrutiyet'in ilânı üzerine de Paris'e giderek Siyasal Bilgiler Okulu'nu bitirdi. Paris'de tahsilini sürdürdüğü sırada devrin en önemli gazeteleri olan "*Le Temps*" ve "*Le Figaro*" da, gazetecilik stajı gördü, Balkan Savaşı sırasında İstanbul'a dönünce babası ve ağabeyinin yanında gazeteciliğe başladı. Bir süre sonra, *Tasvir-i Efkâr*'da "Ebüzziy-zâde" imzasıyla başmakale yazmaya başladı. Babasının vefatından sonra gazetenin hem başmuharrir-

liğini, hem de yazı işleri müdürlüğünü üzerine aldı, o zamana kadar Türk basınında bilinmeyen ve görülmeyen yenilikleri gazetesine uygulamaya koydu, kısa zamanda *Tasvir-i Efkâr*'ın tirajını, devri için rekor sayılabilecek 35 binlik bir düzeye çıkardı. Balkan ve I. Dünya Savaşı'nın buhranlı günlerinde, değişik hükümetlerce gazetesinin sık sık kapatılmasına rağmen, memleket menfaati uğruna mücadelesini yılmadan sürdüren Ebüzziya Velid, birçok defa Örfî İdare mahkemelerine verildi. Gazeteye harp muhabiri tutup cephelere göndermek, savaş hareketlerini günü güne haritayla göstermek, fotoğrafçı tutup olayları fotoğraflarla vermek, spor sütunları açıp, sporu halka tanıtmak, Türkiye'ye ilk rotatif makinasını getirmek, matbaasında ilk klişehane ve fotoğrafhane kurmak, Talha ve Velid kardeşlerin Türk gazeteciliğine kazandırdıkları yeniliklerdir.

İstanbul'un işgali üzerine ağabeyi Talha Bey'le beraber, "M.M. Grubu" denilen ilk yeraltı mukavemet teşkilâtını oluşturan Velid Ebüzziya, gazetesiyile beraber Kuva-yı Millî'ye teşkilâtında faaliyete geçti. 16 Mart 1920'de, İngilizler'in *Mondros Mütarekesi* anlaşması dışına çıkarak, İstanbul'u işgal etmeleri sırasında, Şehzadebaşı'ndaki askerî karakolda, uykuda bulunan silâhsız müzika mangasının 16 Mehmedçisi'ni kahpece süngüleyerek şehit etmeleri üzerine kanlar içindeki mübarek naaşlarının teker teker resimlerini çeken Velid Ebüzziya bunları binlerce çoğaltarak, halkı galeyana getirmek maksadıyla Anadolu'ya göndermeğe başladı. Resimleri götüren kuryelerden biri yakalandı, matbaa basıldı, *Tasvir-i Efkâr* kapatıldı. Velid Ebüzziya tutuklanarak Malta'ya sürüldü, ağabeyi Talha Ebüzziya da Bekirağa Bölüğü'ne hapse atıldı (23 Mart 1920).

Bir yıl sonra Malta'dan serbest bırakılan Velid Ebüzziya, yurda dönünce yeniden gazetesini kurdu ve "*Tevhid-i Efkâr*"ı çıkarmağa başladı (2 Haziran 1921). Onun, memlekete ettiği en büyük hizmet ve gazetecilikteki kudreti bu dönemde görülmüştür. "*Tevhid-i Efkâr*", âdeta başlı başına Anadolu, millî hareketinin, işgal altındaki İstanbul'da, tek temsilcisi ve kudreti olmuştur. Her günkü nüshasında, devrin en kuvvetli kalemlerine yazdırılan hamasî yazılar, şiirler, çizdirilen temsili resimlerle, halka, zafere kavuşulacağı telkin ve inancı aşılanmıştır. Velid Ebüzziya, bir yandan baş makaleleriyle işgal kuvvet-

leri ve Ferid Paşa hükümetleriyle mücadele ederken, diğer taraftan da en faal elemanlarından biri olduğunu, yeraltı faaliyeti ve işgal kuvvetlerinin nezaretinde bulunan silâh depolarını soyarak, mütemadiyen Anadolu'ya silâh ve cephane yollamak ve iki defa da bizzat gemi ile İnebolu'ya götürüp teslim etmekle gösterdi. Son gemi ile teslim ettiği 40 bin sandık cephane, büyük taarruzda kullanılan cephaneyi teşkil etti, bu hizmeti karşılığında İstiklâl Madalyası'yla tükâfatlandırıldı.

Zaferden sonra, CHP Hükümeti'nin birçok icraatını doğru bulmayan ve bunları kuvvetli kalemıyla şiddetle tenkid eden Velid Ebüzziya, tutuklanarak İstanbul'daki özel bir İstiklâl Mahkemesinde muhakeme edildi ve İstiklâl Savaşı sırasında yaptığı büyük fedakarlıklar ve yardımlar ortaya çıkınca derhal beraat etti (Ocak 1924). İnançlarından asla vazgeçmeyen bir seciyeye sahip olan Velid Ebüzziya, yine CHP ve İsmet İnönü icraatını şiddetle tenkide devam edince, bu sefer Doğu'da patlak veren Şeyh Said İsyanı bahane edilerek, diğer birçok gazeteci ile birlikte tutuklandı ve Elaziz'de İstiklâl Mahkemesi'ne sevk edildi. O sıralarda *Tevhid-i Efkâr* Türkiye için görülmemiş bir tiraja, 45 bin rakamına ulaşmıştı. Bu muhakeme sonunda da diğer gazetecilerle birlikte beraat eden Velid Ebüzziya, diğer gazetecilerin (Ahmet Emin, Suphi Nuri, Ahmet Şükrü Esmer, Eşref Edip, Mecdi Sadrettin, Fevzi Lütfü Karaosmanoğlu, Abdülkadir Kemali, Hüseyin Avni Ulaş) gazete çıkarmaları yasaklandığı halde, o, bu yasaklanmadan istisna edildi. Ancak, bu hakkını kullanmadı ve 1934 yılına kadar gazetecilikten uzak kaldı.

İstanbul'a döndükten sonra siyasetle meşgul olmayan Velid Ebüzziya, matbaasının idaresiyle uğraştı. Ancak 10 yıl sonra yeniden gazeteciliğe başladı ve "Zaman" isminde bir gazete çıkardı (11 Haziran 1934). Bu gazete de C.H.P. Hükümeti tarafından iki defa kapatıldı ve serbestçe kalem oynatması önlendi. Bu durum karşısında 1936'da gazeteyi devretmek mecburiyetinde kaldı ve yine matbaasıyla meşgul olmaya başladı. Ancak bu durum 1940'a kadar devam etti. Bu tarihte, yeğeni Ziyad Ebüzziya'nın idaresinde yeniden *Tasvir-i Efkâr* çıkarılmaya başlandı. Kendisi de gazetenin baş makalesini yazdı. Ancak yine İsmet Paşa Hükümeti müdahalelere başladı, gazete önce geçici olarak, 1945'de ise süresiz

kapatıldı. Kapatılma sebebi, CHP Hükümeti'nin verdiği talimat doğrultusunda hareket etmemektir.

Velid Ebüzziya bu arada "Takvim-i Ebüzziya" adı altında ansiklopedik bir duvar takvimi çıkarmaya başladı (1943). Aynı zamanda da "Fen ve San'at Ansiklopedisi" isminde bir eseri fasiküller halinde yayımlamaya koyuldu.

Eserleri: *Tayyarecilik, Mazisi, İstikbali* (1913), *Kuyruklu Yıldızlar ve Halley Yıldızı* (1912) *Girit, Mazisi, İstikbali* (1913), *Türkiye Demiryolları Cep Atlası, Fen ve San'at Ansiklopedisi* (I.C) *Ebüzziya Duvar Takvimi* (3 yıl) Tercümeleleri: *Sarlock Holmes Sergüzeşleri, Arsen Lüpen'in Sergüzeşleri*. Gazetelerdeki çok kıymetli makaleleri, Mecmua-ı Ebüzziya'daki yazıları, henüz derlenip kitap haline getirilmemiş olması büyük bir noksanlıktır.

Ebüzziya Velid'in sayılan büyük hizmetleri dışında bir büyük hizmeti daha vardır ki, o da, Mudanya Mütarekesi ile Lozan Muahedesi'nin imzalanmasıyla ilgili mevcut bütün fotoğrafların sadece kendisi tarafından çekilmiş olmasıdır.

Bir memleketin ilerlemesinin, ancak din, ahlak, aile temellerine kuvvetle sarılmak, zararsız geleneklere bağlı kalmak ilim ve fenin her çeşit gelişmesinden yararlanmakla mümkün olabileceğine iman etmiş olan Velid Ebüzziya, inançlarını hayatı pahasına da olsa müdafaa etmekten hiçbir zaman geri kalmamıştır. Vefatından sonra onu en iyi şekilde tanımlayan Hakkı Tarık Us olmuştur. Gazetesinin baş sayfasında 3 sütun üzerinde verdiği haberde şöyle demiştir: "Babâli'nin yüz akı oldu."

Hadiye Ebüzziya (Selimoğlu) (1884-1913)-İlk kadın yazarlarımızdandır. Baba tarafından Burdurlu Bayraktar Selimoğlu ailesinden Tefvik Bey'in ana tarafından Yanya Tepedelenli Ali Paşa torunu İkbâl Hanım'ın kızıdır. Yazılarında "Ruhsan Nevare" takma adını kullanmış "Muhasen", "Demet", "Aşıyan", "Musavver Muhit" gibi çeşitli dergilerde hikaye ve nesirleri çıkmıştır. "Jön Türk" adlı telif piyesi, sahneye koyulmuş ilk kadın yazarımızın eseridir. Ancak, o devirde, bir kadının ismiyle kitap çıkarması, hele piyes yazıp oynatması, hafiflik sayılıp hoş görülmediğinden, kitabına komşuları ve aile dostu Tahsin Nahid'in adını da ilave etmek lüzumunu görmüş, eser "Ruhsan Nevare ve Tahsin Nahid" in piyesi ola-

rak tanınmıştır. İlk temsili 30 Eylül 1908'dedir. O devirde eser büyük ilgi ile karşılanmış, gazete ve dergilerde Cenan Şahabeddin'in, Müfid Ratib'in, Hüseyin Kâzım'ın, Ali Suha'nın takdir edici yazıları çıkmıştı. Üzerinde yine Tahsin Nahid'in isminin de bulunduğu "San'atkar" adlı telif bir piyesi daha vardır. Ebüzziya Tevfik'in ortanca oğlu Talha Ebüzziya ile evlenen Hadiye Hanım'a Ebüzziya Tevfik hem kayınpeder, hem de, ikinci hanımının yeğeni olması dolayısıyla eniştesi olmuştur. İstanbul Darülmüallimin Okulu'ndan mezun olan Hadiye Hanım, ayrıca, Fransızca ve İngilizce'ye âşinaydı. Türkiye'de kurulan ilk kadın derneği "Teali-i Nisvan Cemiyeti"ni, Halide Edip (Adivar) ile birlikte kurmuşlar, Halide Edip başkan, kendisi de genel sekreter olmuştur. Ancak, en verimli çağında yakalandığı verem hastalığından kurtulamayarak 28 yaşında vefat etti (15 Mart 1913), Bakırköy aile mezarlığında gömülmüştür.

Ziyad Ebüzziya (1911) - Talha Ebüzziya'nın oğludur. İstanbul'da doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Galatasaray Lisesi'nde yaptı (1924-1933). İstanbul Hukuk Fakültesi'ni bitirdi (1936). Üniversite tahsilindeyken, babasının ölümünden sonra, tevarüs ettiği Matbaa-i Ebüzziya'yı, amcası Velid Ebüzziya ile birlikte işletirken, aynı zamanda Velid Ebüzziya'nın çıkarmakta olduğu "Zaman gazetesinde gazeteciliğe başladı. İkinci Dünya Savaşı başlarında, 1928'den beri çıkarılmayan aile gazetesi "Tasvir-i Efkâr"ı neşir hayatına sokmak için müsaade alabildi ve gazetesini çıkardı (25 Mayıs 1940).

Devrin en kuvvetli kalemlerini ve mesleği çok iyi bilen gazetecileri etrafında toplamayı başaran Ziyad Ebüzziya "Tasvir-i Efkâr"ı çıkışının daha ilk ayında tiraj ve satış itibarıyla ikinci gazete haline getirdi. Ancak, gazetenin hür fikirleri yayması, hükümetin icraatını tenkid etmesi, hoş görülmediğinden, daha ilk ayından itibaren sık sık kapatılmaya başlandı. 1945'de ise, arka arkaya gelen beş ve altı aylık kapanışlar, müessesenin belini büktü. Önce "Tasvir-i Efkâr", sonra da 6 aylık kapanıştan ve Velid Ebüzziya'nın vefatından sonra "Tasvir" adıyla devam eden gazete, bu kapanışların verdiği mali külfetler yüzünden teknik imkanlarını geliştiremediği ve Ziyad Ebüzziya'nın İsviçre'de sanatoryuma tedaviye gitmeye mecbur kalması

(1947-1950) yüzünden faaliyetini durdurmaya mecbur oldu (1949).

Ziyad Ebüzziya, gazeteye imzasıyla olduğu gibi, "Tasvir", "Selim Sabit", "ZE", "Zahit Turhan" takma adlarıyla da, baş makale, fıkra, makale ve röportajlar yazdı. Gazetesinin yanında, "Tasvir Neşriyatı" (1942) adı altında bir yayın evi kurdu, ayrıca "Efe Neşriyatı" adı altında birçok kıymetli eser yayımladı. Amcası Velid Ebüzziya'nın başlattığı "Ebüzziya Duvar Takvimi" yayını 25 yıl devam etti (1946-1970), içinde çok kıymetli bilgiler bulunan bir külliyyat vücuda getirdi.

Tasvir gazetesinden başka "Son Saat" adlı bir de akşam gazetesi çıkardı (1946). Bu gazeteciliği devresinde, Tasvir-i Efkâr, Tasvir ve Son Saat gazeteleri, 17 defa kapatıldı, Ziyad Ebüzziya ise 35 defa mahkemeye verildi.

1946'da, Demokrat Parti'ye katılan Ziyad Ebüzziya, 1946 seçimlerinde Konya'dan aday gösterildi, fakat parti mensupları seçimi kazandıkları halde sandıktan çıkamadı. 1950'de, kendisi henüz sanatoryumda nekahat devresindeyken, Konya'dan milletvekili seçildi. 1954 seçimlerinde Konya'dan tekrar milletvekili seçilen Ziyad Ebüzziya, 1955'te Demokrat Parti bünyesinde meydana gelen "İspat hakkı" meselesinden 19 arkadaşıyla birlikte partiden ihraç edildi ve arkadaşlarıyla birlikte "Hürriyet" Partisi'ni kurdu. Bu partinin fesih kararı almasına kadar Merkez İdarî Heyeti'nde bulundu. "Hürriyet Partisi" mensubu olarak girdiği 1957 seçimlerinde kazanamadı. 1950-1957 yılları arasında yedi yıl "Avrupa Konseyi"nde, Türkiye'yi temsil eden Ziyad Ebüzziya, ayrıca "Avrupa Parlamentolar Birliği", "Dünya Parlamentolar Birliği" teşekküllerinde de Türkiye temsilcisi olarak bulundu. 1957'den sonra siyasetten çekilen Ebüzziya, 1944'de kurduğu ve zamanında Türkiye'nin en büyük kütüphanesi olan G.E.N. Kitap Sarayının (Beyoğlu) idaresi ve Ebüzziya takvimleri yayımlarıyla meşgul oldu. Bu arada, çeşitli dergi ve gazetelerde imzalı, imzasız veya takma adlarla, tercüme, makale ve inceleme röportajları çıktı. Eserleri, Tasvir Neşriyatı'nın "Kimdir? Nedir?" serisinde yayımlandı. Bunlar arasında: "Makyavel Kimdir? Makyavelizm Nedir?", "Salazar Kimdir? Korporatizm Nedir?", "Roosveld Kimdir? New Deal Nedir?", "Rousseau Kimdir? Liberalizm Nedir?"; Derleme olarak Nasreddin Hoca fıkraları, ile Bektaşî

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.SL.1.4

fıkraları. Araştırma olarak: "Yeni Osmanlılar Tarihi", Ebüzziya Tevfik'in, eski yazı ile tefrika edilmiş ve yarım kalmış eserinin çok önemli belgeler ilavesiyle tamamlandı, yeni yazı ile üç cild halinde yayımı. Tercüme olarak "Batının Doğu Politikasının ahlâken iflası" (Ahmet Rıza Bey'in Fransızca eserinin geniş dip notlu, açıklama yayımı).

Alev Ebüzziya (1938-) - Ziyad Ebüzziya ve Azerbeycan Emircan ailesinden Valâ Hanım'ın kızıdır. İlk ve orta tahsilini Işık Lisesi'nde, lise tahsilini İngiltere'de Essex "Lilliden School"da, yüksek tahsilini Güzel Sanatlar Akademisi ve Danimarka Sanat Akademisi'nde yaptı. Füreyya Koral ve Eczacıbaşı seramik atelyelerinde seramike başladı. Almanya'da Möhr-Grenzhausen seramik atelyelerinde ve Danimarka Kraliyet Porselen fabrikasında serbest sanatkar olarak çalıştıktan sonra Kopenhag'da kendi özel atelyesini kurdu, aynı zamanda Almanya Rosenthal fabrikasında serbest sanatkar olarak çalışmaktadır. Seramiklerini özellikle Gres denilen çeşide yönelen Ebüzziya'nın, gösterdiği büyük başarı sonucu, kendisinin, milletlerarası büyük seramikçiler arasına katılmasını sağlamıştır. Danimarka Devleti, kendisini "Danimarka Millî Sanatkarlar Komitesi"ne üye yapmış, ayrıca "Danimarka Sanatkarlar Birliği" gibi sanat teşekküllerine kabul edilmiştir. 1964-1983 arası, 19 yılda Kopenhag'da, Düsseldorf ve Mönchen Gladbach'da, Paris'te, Amsterdam'da olmak üzere 9 özel sergi ve yine bu şehirlerle Belçika, İsviçre, İsveç, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Avusturya'da olmak üzere, 32 karma sergiye katılmıştır. Seramik eserlerinin Batı müzelerine alınan ilk Türk seramikçisi olan Alev Ebüzziya'nın seramiklerinin bulunduğu müzeler: Kopenhag, Dekoratif Sanatlar Müzesi, Rotterdam Boymans van Beuningen Müzesi, Helsingborg (Danimarka) Şehir Müzesi, Stockholm Millî Müzesi, Köln Dekoratif Sanatlar Müzesi, Londra Victoria-Albert Müzesi, Arhus (Hollanda) Sanat Müzesi, Pensilvanya Sanat Müzesi, Dekoratif Sanatlar Müzesi, Hamburg Dekoratif Sanatlar Müzesi, Hannover Kestner Müzesi.

Eserleri, genellikle çok büyük parçalardır. İncelikleri ise, kristal zerafetindedir. Eserlerine hâkim renk ve çizgiler, genellikle Orta Asya ve Anadolu

Türk medeniyetlerinin sade ve zarif desenleri ile pastel özel renkleridir.

EBÜLFADL (DEFTERDAR) CAMİİ— Tophane'de, Nusretiye Camii'nin karşısında, Defteremini Çeşmesi ve İtalyan Hastanesi'nin yakınındaydı. Kanunî Sultan Süleyman devrinin defterdarlarından ve tamnış bilginlerden Ebu'l-Fadl Mehmed Efendi tarafından yaptırılmıştı. Günümüze hiçbir iz kalmayan cami, Mimar Sinan'ın eseri olup, H. 961 (M. 1554) yılında yapılmıştı. Matbu "Tezkiretü'l-Bünyan" ve "Tezkiretü'l-Enbiye"lerde mabedin adı "Ebulfazl Camii"dir. Evliya Çelebi, cami hakkında: "Cihannüma bir minareli camiceğizdir" diye sözetmektedir. Hayrat-ı Şerife Hademe Cemiyeti Umumi merkezinin camileri tasnif eden defterindeki kayıtlara göre cami 1922'de tamamen yanmıştır. Enkazı kaldırılarak haziresinde bulunan mezarlar da civarında bulunan Kılıç Ali Paşa Camii'nin haziresine nakledilmiştir. Yandıktan sonra enkazı henüz ayakta iken caminin ve kitabesinin çekilmiş fotoğrafları vardır. Kapısının üstünde beyzi bir mermere sülüs hatla işlenmiş dört satırlık Arabça kitabe şöyleydi:

1- *Bisaadete... es-Sultan ibnü'l-Sultan ebü'l-mızır Sultan Süleyman Han İbn Sultan Selim Han*

2- *abd-dârü'l-neşri'l-zekariya ehli cami*

3- *Falihim fâsıfı âlem... tarih el-bina hayrû'l-cevâmi*

961

İki beytin arasında da:

"*Haşere humallahı meâ ehli't takdis*"

Tarih kitabesinin son mısraındaki "Hayrû'l-cevâmi" terkihi Ebced hesabına göre mabedin H. 961 (M. 1553) yılında yapıldığı anlaşılıyor.

"Mir'atı İstanbul" yazarı Mehmed Raif Efendi, cami yanmadan önce abdest musluklarının üzerinde şu kitabenin bulunduğunu belirtiyor:

"*Sahibü'l-hayrat ve hasenat ve ragibü'l-cenneti ve'd-derecat*

Zeynep Muâllâ Hatun 1331"

Caminin bânisi Ebu'l-Fadl Mehmed Efendi'nin kabri yanar caminin haziresindeydi.

Bibl. Hâfiz Hüseyin Ayvansaraylı, *Hadikatü'l-Cevami*, C. I, II, (İstanbul 1281); İbrahim Hakkı Konyalı, *Azâdî Sinan*, (İstanbul 1953); Mehmed Raif, *Mir'atı İstanbul*, (İstanbul 1341); Tahsin Öz, *İstanbul Camileri*, C. I, II, (Ankara 1962-1965); Sâi, *Tezkiretü'l-Bünyan*, (İstanbul 1315).